

- ۱- گزینه «۱» (الف) نیازهای انسان محرک فعالیت و تلاش اوست. ب) انسان موجودی کمال جو است؛ به همین دلیل با برآورده شدن پاره‌ای از نیازهایش، احساس بی‌نیازی به او دست نمی‌دهد؛ بلکه نیاز تازه‌ای در او شکل می‌گیرد. اگر انسان در نیازهای مادی و حیوانی خود متوقف شود، کمال جویی به نوعی سبیری ناپذیری تبدیل می‌شود. (گلیپگانی) (اقتصاد چیست؟ - نیازهای انسان) (آسان)
- ۲- گزینه «۴» - درباره منابع و امکانات، دو نکته مهم وجود دارد:
- الف) منابع و امکانات در دسترس انسان، محدود است: ۱- زمین‌های کشاورزی، ذخایر معدنی، منابع طبیعی، سرمایه و نیروی کاری که در اختیار جامعه قرار دارد، هر قدر هم که زیاد باشد، محدود است. ۲- ممکن است زمین‌های کشاورزی نسبتاً زیادی در اختیار جامعه باشد، ولی زمین‌های مرغوبی که بازدهی خوبی دارند یا نزدیک به محل زندگی و تجمع انسان‌ها قرار دارد، محدود باشد. ۳- ذخایر معدنی با وجود فراوان بودن در کره زمین به دلیل ناشناخته بودن و محدود بودن دانش فنی بشر محدودند. ۴- استفاده بی‌رویه از منابع در قرن گذشته، محدودیت‌های بیشتری را برای بشر فراهم کرده است.
- ب) حتی اگر مشکل کمبود منابع نداشتیم و داشته‌های بشر نامحدود بود، انسان در بهره‌برداری از این منابع، محدودیت داشت. این دو محدودیت وضعیتی ایجاد می‌کند که اقتصاددانان به آن «کمیابی» می‌گویند. (گلیپگانی) (اقتصاد چیست؟ - منابع و امکانات) (آسان)
- ۳- گزینه «۳» - علت رد گزینه «۳»، چه بسا ممکن است در تشخیص دقیق منافع و هزینه‌ها اشتباه کرده و انتخاب نادرستی داشته باشیم، اما در مورد روش انتخاب (هزینه - فایده) هیچ‌گاه اشتباه نمی‌کنیم. (گلیپگانی) (اقتصاد چیست؟ - مسئله انتخاب) (متوسط)
- ۴- گزینه «۳» - ابتدا باید ارزش نهایی هریک از محصولات را حساب کنیم:

$$\begin{array}{c} \text{مقدار} \uparrow \\ \text{قیمت} \uparrow \\ P \times Q = \text{ارزش نهایی محصول} \end{array}$$

تومان $7,200,000 = 8,000 \times 900$: سیب
 تومان $5,580,000 = 18,000 \times 310$: هلو
 تومان $8,160,000 = 12,000 \times 680$: زردآلو
 تومان $5,000,000 = 5,000 \times 1000$: کیلاس
 تومان $9,792,000 = 17,000 \times 576$: شلیل

- از آن جا که انتخاب کاشت شلیل بیش‌ترین منفعت را دارد، آن را انتخاب می‌کنیم.
- هزینه فرصت، تعداد منافع از دست داده گزینه «۲»، در ازای انتخاب گزینه «۱» است، پس بعد از شلیل باید به دنبال پرسودترین انتخاب دوم باشیم و زردآلو بعد از شلیل پرسودترین محصول است. (گلیپگانی) (اقتصاد چیست؟ - هزینه فرصت) (متوسط)
- ۵- گزینه «۳» - نوع کالاها در هر گزینه به ترتیب:
- گزینه «۱»: کالای لوکس - کالای سرمایه‌ای - کالای مصرفی *
- گزینه «۲»: کالای سرمایه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای تجملی *
- گزینه «۳»: کالای ضروری - کالای واسطه‌ای - کالای بادوام ✓
- گزینه «۴»: کالای مصرفی - کالای ضروری - کالای واسطه‌ای * (گلیپگانی) (اقتصاد چیست؟ - چند مفهوم اولیه) (متوسط)
- ۶- گزینه «۲» - بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: «نورافشان» کالای بادوام است، اما سرمایه‌ای نیست، چون در فرآیند تولید به کار گرفته نشده، بلکه یک کالای تجملی یا لوکس است.
- گزینه «۳»: «یخچال» کالای بادوام و «داروی شیمی درمانی» کالای ضروری است.
- گزینه «۴»: «ماشین‌های تخصصی چاپ پارچه» کالای سرمایه‌ای و «موتورسیکلت» کالای بادوام است. (گلیپگانی) (اقتصاد چیست؟ - چند مفهوم اولیه) (متوسط)
- ۷- گزینه «۱» - کالا مفهومی اقتصادی است، بنابراین اشیایی که در بازار خرید و فروش نمی‌شود، کالا به شمار نمی‌رود. علت رد سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲»: کالاها انواع مختلفی دارند، به کالاهایی که از خدمات آن بهره می‌بریم (مثل یخچال) پول اختصاص می‌دهیم؛ یعنی آن‌ها را می‌خریم، به کالاهایی که از خودشان هم بهره می‌بریم (مثل گوجه‌فرنگی) پول اختصاص می‌دهیم.
- گزینه «۳»: کالا باید ملموس و محسوس و قابل رؤیت باشد که در مقابل پول به دست آید، در غیر این صورت خدمات است.
- گزینه «۴»: ضروری یا تجملی بودن کالا مفهومی اقتصادی است و از فردی به فرد دیگر، از زمانی به زمان دیگر و از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت خواهد بود. (گلیپگانی) (اقتصاد چیست؟ - چند مفهوم اولیه) (آسان)
- ۸- گزینه «۴» (الف) اهمیت روزافزون مسائل اقتصادی در اجتماع و حیات جمعی انسان‌ها و تأثیر عوامل اقتصادی بر همه جنبه‌های زندگی فرد، خانواده و جامعه اعم از اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است، پس وضعیت اقتصادی با استقلال فرهنگی - سیاسی یک جامعه رابطه مستقیم دارد. ب) افراد، خانواده‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات بازیگران خرد و دولت‌ها و مؤسسات بین‌المللی و چندملیتی بازیگران کلان هستند. (گلیپگانی) (اقتصاد چیست؟ - اقتصاد و آموزه‌های اسلامی، بازیگران و فعالان عرصه اقتصاد) (متوسط)

۹- گزینه «۱» - بررسی موارد:

الف) نوع دوم تولید، که صنعت نام دارد از ترکیب و تبدیل مواد حیازت شده و یا محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها به دست می‌آید؛ مثل صنایع غذایی، پوشاک، پتروشیمی و... پس تولید کمپوت هم جزء این دسته از تولید است. ب) در نوع اول تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و همچنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند؛ مثل زراعت، باغبانی، پرورش ماهی؛ به این نوع از تولید «احیا» می‌گویند و برداشت هویج‌های کاشته شده جزء این مرحله از تولید است؛ زیرا هویج گیاه خودرو نیست و حیازت نوع اول تولید نیست؛ اصلاً حیازت جزء تولید محسوب نمی‌شود. (گلپایگانی) (تولید - تولیدکنندگان) (آسان)

۱۰- گزینه «۲» - تولیدکنندگان و مؤسسات اقتصادی براساس انگیزه‌های خود به دو دسته عمده، انتفاعی و غیرانتفاعی تقسیم می‌شوند. مؤسسات غیرانتفاعی یعنی بدون اندیشیدن به سود دایر می‌گردند و مؤسسه‌ای که صرفاً در جهت خدمت به هم‌نوعان احداث می‌شود، پس هدفی غیرانتفاعی دارد. (گلپایگانی) (تولید - انگیزه تولیدکنندگان) (دشوار)

۱۱- گزینه «۲» - توضیح موارد:

الف و ب) سرمایه مالی، صرف خرید یا اجاره سرمایه‌های فیزیکی، زمین و یا پرداخت دستمزد به عوامل انسانی می‌شود. دقت کنید سرمایه مالی مستقیماً در تولید نقش ندارد، بلکه با تبدیل به عوامل تولید دیگر به تولید کمک می‌کند و به سرمایه مالی سود تعلق نمی‌گیرد، زیرا در این صورت ربا محسوب می‌شود که حرام است.

ب) مهم‌ترین عامل تولید، نیروی کار یا نیروی انسانی است و گاهی از متخصصان به عنوان سرمایه انسانی یاد می‌شود.

ت) سرمایه‌های اجتماعی شامل: اخلاق، وفای به عهد، صداقت، احترام به قانون و... است. (پاورقی)

* توجه: بچه‌ها در کنکور ۱۴۰۰ چند تا سؤال از پاورقی‌ها داشتیم، پس به همه جای کتاب حواستون جمع باشه.

(گلپایگانی) (تولید - عوامل تولید - سازمان تولید) (دشوار)

۱۲- گزینه «۳» - الف) ابتدا درآمد را محاسبه می‌کنیم:

قیمت هر واحد $\times$ کل محصول فروخته شده = درآمد

$$180,000 \times 20,000 = 3,600,000,000 \text{ تومان}$$

- مجموع هزینه‌ها:

دستمزد کارگران در سال $\rightarrow$ تومان $240,000,000 = 12 \times 20,000,000 \times 10$ کارگر

اجاره بهای سالانه $\rightarrow$ تومان $144,000,000 = 12 \times 12,000,000$ هزینه اجاره

تومان $1,464,000,000 =$ هزینه آب، برق و گاز $280,000,000 +$ هزینه مواد خام $800,000,000 +$ اجاره سالانه $144,000,000 +$ حقوق کارگران $240,000,000$

سود $\leftarrow$ تومان $2,136,000,000 = 3,600,000,000 - 1,464,000,000$

از آن‌جا که درآمد بیش‌تر از هزینه‌هاست، پس سود داریم.

بچه‌ها برای محاسبات راحت‌تر می‌تونین ۶ صفر میلیون را حذف کنین، اما اگر فکر می‌کنین شاید اشتباه کنین، بی‌خیال بشین $\leftarrow$ اینجوری میشه.

میلیارد تومان $240 + 144 + 800 + 280 = 1,464$

میلیون تومان $3600 - 1464 = 2136$

ب) از آن‌جا که ایشان خود به صورت انفرادی شرکت را تأسیس کرده‌اند، تنها سرمایه‌گذار بوده‌اند، پس فعالیت انفرادی است و سود و زیان

متعلق به ایشان است و به کارگران دستمزد طبق قرارداد فی‌مابین پرداخت می‌کنند. چون سهم یک کارگر در پایان سال را خواسته، پس:

$$\text{تومان } 240,000,000 = \frac{240,000,000}{10} = \text{دستمزد یک کارگر در سال}$$

(گلپایگانی) (تولید - درآمد و سود) (متوسط)

۱۳- گزینه «۴» - نکته: در تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی، تولیدکنندگان سود ویژه خود را درج می‌کنند. (پاورقی)
ابتدا درآمد را حساب می‌کنیم:

$$20,000 \times 400,000 = 8,000,000,000 \text{ تومان}$$

جمع هزینه‌ها:

$$\text{تومان } 1,200,000,000 = 20,000,000 \times 12 \times 5 \text{ کارگر} \Rightarrow 20,000,000 = \frac{20}{100} \times 100,000,000 = \text{دستمزد کارگران}$$

$$\text{تومان } 900,000,000 = \frac{3}{4} \times 600,000,000 = \text{اجاره‌بهای سالانه}$$

$$\text{تومان } 900,000,000 = \frac{3}{8} \times 1,200,000,000 = \text{هزینه فرصت}$$

مجموع هزینه‌های مستقیم:

$$\text{هزینه مواد اولیه } 600,000,000 + \text{هزینه‌های جانبی } 100,000,000 + \text{اجاره سالانه } 900,000,000 + \text{دستمزد کارگران در سال } 1,200,000,000 = 2,800,000,000 \text{ تومان}$$

سود حسابداری:

$$\text{هزینه‌های مستقیم} - \text{درآمد} = \text{سود حسابداری}$$

برای محاسبه راحت‌تر، ۶ صفر میلیون را حذف می‌کنیم:

$$8,000 - 2,800 = 5,200 \text{ میلیارد تومان}$$

سود ویژه:

$$\text{(هزینه‌های غیرمستقیم + هزینه‌های مستقیم)} - \text{درآمد} = \text{سود ویژه (اقتصادی)}$$

$$8,000 - (2,800 + 900) = 4,300 \text{ میلیارد تومان}$$

دقت کنید اول سود ویژه را خواسته و بعد سود حسابداری، گزینه «۳» با یک نگاه حذف می‌شود، چون همیشه سود ویژه کم‌تر از سود حسابداری است و این‌که یک راه خیلی سریع که اکثر اوقات جواب می‌دهد این است که اگر از سود حسابداری، هزینه فرصت را کم کنیم باید قسمت سود ویژه رو به‌دست بیاریم، نگاه کنیم: (در اینجا باید هزینه فرصت رو از قسمت دوم گزینه‌ها که سود حسابداریه کسر کنیم).

$$* 4500 = (\text{هزینه فرصت}) - 900 - (\text{سود حسابداری}) 5,400: \text{گزینه «۱»}$$

$$* 4800 = (\text{هزینه فرصت}) - 900 - (\text{سود حسابداری}) 5,700: \text{گزینه «۲»}$$

$$* 4,000 = (\text{هزینه فرصت}) - 900 - (\text{سود حسابداری}) 4,900: \text{گزینه «۳»}$$

همان‌طور که گفتیم سود ویژه کمتر از سود حسابداری است، پس با یک نگاه این گزینه را باید حذف کنیم.

$$* 4,300 = \text{هزینه فرصت } 900 - \text{سود حسابداری } 5,200: \text{گزینه «۴»}$$

(گلپایگانی) (تولید - درآمد و سود) (دشوار)

۱۴- گزینه «۴» - الف) بهره‌وری یعنی با عوامل تولید کمتر، محصول بیشتری را تولید کنیم؛ به عبارت دیگر بهره‌وری یعنی به‌دست آوردن بیشترین خروجی با کمترین ورودی. بهره‌وری راهی است برای این‌که سود را افزایش یا میزان زیان را کاهش دهیم، پس شخص «ب» که با نیروی کار کمتر، محصول بیشتری تولید می‌کند، بهره‌وری بیشتری دارد. (پاورقی)

ب) هزینه فرصت جزء هزینه‌های غیرمستقیم است که در محاسبه سود ویژه یا سود اقتصادی محاسبه می‌شود.

پ) فعالیت‌های رسانه‌ای جزء تولید نوع سوم که همان محصولات نرم یا خدمات است، محسوب می‌شود، چرا که این فعالیت‌ها ملموس و محسوس نیستند. (گلپایگانی) (تولید - درآمد و سود - تولیدکنندگان) (متوسط)

۱۵- گزینه «۱» - بررسی موارد نادرست:

ب) دانش اقتصاد با دقت درباره انواع منابع و هزینه‌ها کمک می‌کند تا انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها در استفاده از منافع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند؛ نتیجه این تلاش فکری، پدید آمدن «اندیشه اقتصادی» است.

ت) جامعه اسلامی برای حفظ هویت و استقلال سیاسی و فرهنگی خود، باید به رشد و پیشرفت اقتصادی به مثابه یکی از مهم‌ترین ابزارها در این مسیر توجه کند.

ث) انواع سازمان‌های تولید: (۱) سازمان‌های تعاونی، (۲) سازمان‌های خصوصی، (۳) سازمان‌های سهامی خاص، (۴) سازمان‌های سهامی عام.

(گلپایگانی) (اقتصاد چیست؟ - تولید - چرا علم اقتصاد می‌آموزیم - علم اقتصاد در مورد چه موضوعاتی بحث می‌کند؟ - آیا منابع و امکانات طبیعت به‌طور مستقیم مورد استفاده قرار می‌گیرد - سازمان تولید) (آسان)